

Vurdering / observation	Handling
Airway = Luftveje	
<ul style="list-style-type: none"> • Luftveje <ul style="list-style-type: none"> • Frie • Truet • Obstruerede • Hævelse af læber, mund eller hals? • Hvordan lyder stemmen? <ul style="list-style-type: none"> • Hæshed • Pibende • Hvordan lyder vejrtrækningen <ul style="list-style-type: none"> • Hvæsende • Stridor • Snorken • Sekretaslen 	<ul style="list-style-type: none"> • Skab frie luftvej <ul style="list-style-type: none"> • Hovedet bagover • Kæben frem • Fjern fremmedlegemer / sug • Tungeholder / nasal airway / intubation • Iltbehandling • Lejring • Berolig patienten
Breathing = Vejrtrækningen	
<ul style="list-style-type: none"> • Huden <ul style="list-style-type: none"> • Bleg • Cyanotisk • Thorax <ul style="list-style-type: none"> • Respirationsfrekvens • Thoraxbevægelser • Palpation • Perkussion • Lungestetoskopi • Saturation 	<ul style="list-style-type: none"> • Lejring <ul style="list-style-type: none"> • Eléver overkroppen • Stabilt sideleje (bevidstløse) • Iltbehandling • Maskeventilation • Intubation • Medicin <ul style="list-style-type: none"> • Inhalation • Intramuskulært • Intravenøst
Circulation = Kredsløbet	
<ul style="list-style-type: none"> • Huden <ul style="list-style-type: none"> • Bleg • Cyanotisk • Blussende • Klamt svedende • Temperatur • Ydre skader • Blødning • Kapillærrespons • Puls, BT, pulstryk • Hjertestetoskopi, EKG 	<ul style="list-style-type: none"> • Behandl hypovolæmi • Stop blødninger • Elevér benene • Intravenøs adgang, intraossøs adgang • Rationel væskeindgift • Kateter à demeure
Disability = Neurologisk status	
<ul style="list-style-type: none"> • Bevidsthedsniveauet (AVPU) <ul style="list-style-type: none"> • Alert - vågen • Voice - stemme • Pain - smerte • Unresponsive - ingen reaktion • Pupiller - parallelle, størrelse, lysreagerende • Nakke - rygstivhed • Bevægelse - ekstremiteter • Blodsukker 	<ul style="list-style-type: none"> • Stabilt sideleje • Glucose (hypoglykæmi) • CTC • Lumbalpunktur • Drugtest
Exposure = eksponering	
<ul style="list-style-type: none"> • Afklæd - top til tå undersøgelse • Temperatur • Ødemer, udslæt, petekkier, skader • Lugt – alkohol, acetone, andet 	<ul style="list-style-type: none"> • Forebyg hypotermi • Fjern toksiske / kemiske stoffer

ABCDE

En systematisk tilgang til den kritisk syge patient

ABCDE-tilgangen bør anvendes til alle patienter med kritisk sygdom eller tilskadekomst.

Kritisk sygdom manifesterer sig oftest med svigtende respiratorisk (**A B**), kardiovaskulær (**C**), eller neurologisk (**D**) funktion uanset tilgrundliggende årsag.

ABCDE-tilgangen er et effektivt redskab til en hurtig, struktureret gennemgang af en kritisk syg eller tilskadekommet patient med henblik på prioritering og initiering af behandlingstiltag, så det mest livstruende behandles først.

Foretag en komplet initial vurdering og revurder regelmæssigt.

Vurder hele tiden effekten af behandlingen.

ABCDE-tilgangen er ikke den definitive udredning og behandling.

Målet er hurtig opsporing og behandling af kritisk sygdom, som ubehandlet kan medføre alvorlig forværring, og i værste fald hjertestop og død.

Brug dine sanser

Se – Føl – Lyt

